

El IEC deixa Giner en ridícul

Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans, diu al pròleg del DIEC2 que la publicació del *Diccionari General de la Llengua Catalana* (DGLC), elaborat per Pompeu Fabra i editat el 1932, "havia estat pràcticament paralytzada per l'esmentada primera dictadura, amb la seva hostilitat a les coses de Catalunya, com deia el mateix Fabra en el pròleg del DGLC", i que "l'adveniment de la Segona República permeté accelerar-ne la publicació". El que diu Fabra al seu pròleg és del tot diferent. Diu que, amb l'adveniment de la dictadura, el que toparia amb noves i més grans dificultats seria el diccionari de l'Institut, que aquell 1923 s'havia començat a redactar. I que "fou llavors que els nostres col·legues de la Secció Filològica cregueren que era convenient d'emprendre la confecció", que li fou encomanada, "d'un diccionari general de la llengua catalana de l'extensió i les característiques del present, el qual atenués els inconvenients de la manca del Diccionari en preparació". Giner ha estat incapaç, tot i que Fabra ho deixa ben clar al pròleg, de veure -i, a més, ho desconeixia- que una cosa és el projectat diccionari de l'Institut, que és el que la dictadura paralytza, i l'altra, el *Diccionari General de la Llengua Catalana*, que Fabra fa pel seu compte durant la dictadura i que Giner pensa, equivocadament -d'aquí ve la confusió- que és el que preparava la Secció Filològica. La confusió del president s'ha encomanat al filòleg o als filòlegs del IEC encarregats de revisar el pròleg. Llevat que aquest filòleg, o filòlegs, aprofitessin l'ocasió per a deixar en ridícul el president del IEC, un sociòleg, a la primera pàgina del DIEC2.

Marginen l'entrecot de vedella

El DIEC2 manté la rucada del DIEC1 que l'entrecot és un tros de carn "especialment de bou". L'entrecot de vedella, que és el que mengem habitualment els catalans, no és ben bé un entrecot?

Aplegades les cançons populars illenques del 'Diccionari català-valencià-balear'

Bàrbara Sagrera Antich, professora ajudant de la Universitat de les Illes Balears, ha aplegat en un volum les cançons populars illenques que apareixen a l'Alcover-Moll, classificades en setze blocs temàtics. En el cos de les entrades del diccionari, la filòloga ha documentat un total de 1.561 cançons populars i 26 fragments, recopilades en algun indret de les Illes Balears. Com se sap, no hi apareixen a cap subapartat, sinó dins el cos explicatiu del significat del mot en qüestió.

El volum, *Les cançons populars del 'Diccionari català-valencià-balear'*, ha estat publicat pel Consorci per al Foment de la Llengua Catalana i la Projecció Exterior de la Cultura de les Illes Balears, en col·laboració amb l'editorial Moll. L'estudiosa ofereix l'oportunitat de comparar la versió de les cançons aparegudes al diccionari amb les versions, sovint diferents, de les mateixes cançons incloses en el *Cançoner popular de Mallorca*, de Rafael Ginard Bauçà. Les cançons de l'Alcover-Moll tenen tendència a acostar-se a la llengua normativa, mentre que les respectives versions del *Cançoner* se n'allunyen més.

Es tracta gairebé sempre de peces curtes o gloses, normalment de quatre versos, i, més excepcionalment, de cinc o de sis, a tot estirar. És lògic que hi apareguin aquesta mena de cançons i no les més llargues, diu la filòloga, atès que tenen per objectiu exemplificar el significat d'un mot. Això també explica que en moltes ocasions només n'hi apareguin dos versos, o un fragment de la totalitat.

Els setze blocs temàtics són els mateixos del *Cançoner popular de Mallorca*: amoroses, animals, arts i oficis, astres i temps, camperoles, casa i vestit, danses, endevinalles, infantils, localitat, marina i pesca, narratives, noms personals, religioses i vida humana. No hi apareixen, igual com al *Cançoner*, cançons de tema eròtic ni de contingut sexual. Cal recordar que l'iniciador del diccionari va ser mossèn Alcover i, encara que després Moll continués l'obra, la censura no ho hauria permès. De totes maneres, en algun cas, la doble lectura d'algunes

cançons revela un contingut eròtic clar, com aquesta: "Jo tenc un animalet / que no té os ni espina, / i en sentir olor de cosina / s'enravana i ja està dret."

Com que la finalitat del llibre és reproduir la relació de veus de l'Alcover-Moll que contenen una cançó popular en la descripció, cada una de les cançons reportades apareix encapçalada per la veu en concret en la qual es pot localitzar. Atès que les cançons apareixen repartides en blocs temàtics, al final s'hi inclou un índex alfabètic de paraules, que consisteix en la llista de veus que contenen una cançó, ordenades alfabèticament, i el número de la cançó que li correspon en el cos del text.

El llibre de Bàrbara Sagrera Antich posa a l'abast un material dispers i contribueix a augmentar el valor del diccionari Alcover-Moll. I a enaltir l'extraordinària tasca que van dur a terme els dos lingüistes illencs.

EL TEMPS

El recull *Les cançons populars del 'Diccionari català-valencià-balear'* enaltix la tasca de Francesc de B. Moll.

Lluís Bonada